

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:
Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 "
Pe 3 luni: 3 "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Pocăiții

Credința și Botezul

Dr Sebastian Stanca

Cea dintâi și poate cea mai grea rătăcire o săvârșesc pocăiții față de taina botezului. Ei susțin că omul prin botez e curat și sfânt, liber de păcate, prin urmare omul nu se poate boteza decât atunci, când cunoaște pe deplin legea lui Isus, când »crede« și pe baza credinței acesteia s'a curățit definitiv de păcate.

Pocăiții nu iau în seamă că omul de-ar trăi cât Matusalem nu poate nici când ajunge în viața aceasta pământeană la curățirea desăvârșită de păcate, pentru că »nu este om care să fie viu și să nu greșască« (Ecles. 7. 21). Prin urmare omul n'ar avea drept nici când să se boteze, decât doar pe patul morții.

Dar Isus și apostolii nici nu cer condiția pusă de pocăiți. Ei nu cer curățirea definitivă de păcate, nu cer »credința« accentuată de pocăiți înainte de botez, pentru că nicăiri apostolii nu zic, că omul prin botez e curat și sfânt. Din contră ei susțin că păcatul »trăește« în om până la moarte (Rom. 13. 10), doar' de aceea a pedepsit Dumnezeu omenimea cu moartea. (Rom. 5. 12).

Apostolii propoveduiau legea cea nouă și lor le era de ajuns dacă popoarele cari îi ascultau »primiau bucuros cuvântul lor« (Fapt. Ap. 8. 14 și 2. 41), ei le botezau.

Mintea naturală încă îți spune, că e imposibil, ca un om, auzind o lege nouă dintr'odată să o și creadă. Îți trebuie învățatură și luminare îndelungată până să poți crede tot.

Ar fi însă păcat ca pe un om, care vrea să creadă, să nu îl lași să se apropie de credința aceasta, deschizându-i ușa ca să intre în casa ta. Și

ușa aceasta la legea lui Isus e botezul. Ai putea asemăna învățatura aceasta a pocăiților cu omul, care are o casă frumoasă, un palat plin de bunătăți și bogății care de care mai alese. El stă în ușa casei și cheamă poporul, să vină să-i vază și să-i guste bogățiile și bunătățile. Poporul vine, dar el nu lasă să intre numai oamenii mari, cari declară că cred orbiș ceea-ce zice el. Pe copii îi ține afară sătui și flămânzi ani dearândul până-ce cresc oameni mari și numai atunci le permite ca să intre în împărăția lui. Legea lui Isus nu aprobă aceasta. Isus »voeste ca toți oamenii să se mântuiască și să vină la cunoștința adevărului« (Tim. I. 2. 4). Isus chiamă pe toți în casa sa și copii și oameni mari, le deschide ușa prin botez pentru că după ce intră să învețe tainele legii lui, »să vină la cunoștința adevărului«. Iar după ce cunoaște tot, apoi să creadă și crezând să se mântuiască.

Și sf. Scriptură dovedește, că apostolii au botezat oameni, cari nu »credeau« așa cum cer pocăiții, ci au primit bucuros cuvântul apostolilor. Au avut ei vreme, după aceea să învețe și învățând să creadă cu tot sufletul.

Când Filip s'a pogorât în Samaria să propoveduiască evanghelia, poporul nu cunoștea legea cea nouă, dar »au crezut lui Filip că vestește adevărul«, (Fapt. ap. 8. 12) adevărat s'au încrezut în Filip că le aduce o lege bună »și au primit bucuros cuvântul lui și s'au botezat« (Fapt. ap. 8. 14).

Păzitorul temniței, care seara era încă păgân, peste noapte se botează. (Fapt. ap. 16. 32). Ce »credință« a putut avea acesta?

Simon era creștin, se botezase, dar necunoscând legea lui Isus, face greșeli mari, crezând că darul lui Dumnezeu se poate cumpăra cu bani. Petru îl dojenește »Pocăite-te de răutatea ta

și te roagă lui Dumnezeu să te ierte«. (Fapt. ap. 8. 22). Va se zică a fost păcătos și după botez.

Efesenii erau creștini botezați, dar credința lor nu era curată, făceau multe greșeli. De aceea Pavel le scrie »Desbrăcați-vă de omul cel vechiu cu petrecerea de mai 'nainte și vă înnoiți în Duhul minții voastre«. (Efes. 4. 17—24).

Toți aceștia erau creștini, erau botezați de apostoli fără ca ei să »creadă« credința cerută de pocăiți. Apostolii știau, că legea cea nouă a lui Isus atât de minunată, popoarele nu o pot pricepe dintr'odată, ci le trebuie propoveduire, învățatură îndelungată, până ce poate prinde rădăcini adânci în sufletul lor. Cu toate acestea îi botează pe toți cei-ce »primesc bucuros cuvântul lor«, pe toți cei-ce declară că vreau să se boteze, deoarece ei înșiși mărturisesc, că omul prin botez nu e cu desăvârșire curat ci »se înoeste spre cunoștință«. (Colos. 3. 10). Isus a dat prin botez »îndreptarea spre viață«. (Rom. 5. 18.)

Adevărat primește pe cel-ce voeste să se boteze, deschide ușa celui-ce vrea să intre în casa ta, dă-i puțința ca să înțeleagă și să cunoască cele ce sunt înrânsa și să învețe cum să se poarte, cum să creadă ceea-ce trebuie să creadă.

Acest înțeles îl au și cuvintele lui Isus la Mat. 28. 19 și Marcu 16. 16., pe cari se razimă pocăiții. Isus zice la Matei »Mergând învățați toate neamurile botezându-le pe ele în numele Tatălui, Fiului și al sf. Duh, învățând să păzească toate câte am poruncit vouă«. Ce rost are să zică Isus de două ori »învățați«. Ori trebuie oamenii învățați înainte de botez și atunci după botez nu mai are rost să-i învețe, ori să-i înveți după botez și atunci ce rost are cel dintâi »învățați«. În punctul acesta ne deslușește evang. Marcu. Tot cuvintele acestea

la Marcu le zice Isus astfel: »Mergeți în toată lumea și propovediți evanghelia la toată zidirea«. (Marcu 16. 15). Prin urmare Isus nu cere ca omul să fie întâi »învățat«, adică să se curețe de toate păcatele, să »creadă« credința cerută de pocăiți, înainte de botez. Isus trimite pe apostoli să spună popoarelor legea cea nouă, iar pe cei-ce »primesc bucuros cuvântul lor« să-i boteze. După botez apoi să-i »învețe să păzească toate«, adică să-i lumineze asupra tuturor tainelor legii lui Isus.

Acelaș înțeles îl au și cuvintele dela Marcu 16. 16. »Cine va crede, și se va boteza se va mântui, iar cine nu va crede se va osândi«. Isus când zice »și« pune botezul și credința alături, nu întâi credința și apoi botezul, pentru că ar trebui să zică »cel ce va crede și crezând se va boteza«. Nu cere credința înainte de botez nici aci, dovadă cuvintele ce urmează, »cine nu va crede se va osândi«. După legea pocăiților ar trebui să zică Isus: »cine nu va crede și nu se va boteza se va osândi. Nu o zice însă pentru că Isus nu cere întâi »credința«, ci întâi botezul, prin care să întri în societatea creștină și numai după aceea învățând tainele legii lui Isus, să crezi cu tot sufletul și să te cureți pentru viața cea adevărată. Și Isus nici nu putea cere ca omul să se boteze numai după-ce e curățit sufletește prin credința creștină, deoarece știa că omul nu poate fi nici odată limpede de păcate. Pavel spune, că »păcatul trăiește pururea în mine«. (Rom. 13. 10.)

Cea mai mare greșală, ba chiar

păcat săvârșesc pocăiții când cer, ca omul să se curețe întâi de toate păcatele și numai după-ce e curat prin credința cea adevărată, să se boteze, deoarece după botez omul nu mai este murdar de păcate, e sfânt, e împreunat cu Isus Cristos. Nu există om pământean, fie el cât de »pocăit«, ca să poată fi curat de păcate. Greșala fundamentală zace în faptul, că pocăiții înțeleg greșit mântuirea, pe care o cred săvârșită prin botez. Botezul deschide numai calea acesteia, mântuirea se săvârșește însă la sfârșitul vieții prin o moarte fericită. Mântuirea adevărată ți-o poți pregăti numai prin o viață petrecută întreagă în fapte adevărat creștinești.

Din sfânta Scriptură

„Omul cel bun din comoara cea bună a inimii scoate cele bune; iar omul cel rău din comoara cea rea scoate cele rele. Deci grăesc vouă, că pentru tot cuvântul deșert, care vor grăi oamenii, vor să dea seamă de dânsul în ziua judecării. Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.“ (Mateiu cap 12, v. 35—37).

Dumineca 2-a din post

Sf. Evanghelie dela Marcu cap. 8. v. 34—38

„Zis-a Domnul: cela-ce voiește să vină după mine, să se lapede de sine și să-și ia crucea și să-mi urmeze mie. Că cine va vrea să-și mântuiască sufletul său, pierde-l va pe el. Iară cine își va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela îl va mântui pe el. Că ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată și își va pierde sufletul său, că cine se va rușina de mine, și de cuvintele mele, întru acest

neam preacurvar și păcătos și Fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Amin grăesc vouă, că sunt unii din cei-ce stau aicea, cari nu vor gusta moarte, până când vor vedea împărăția lui Dumnezeu venind întru putere“.

* *

Isus Cristos la mare cinste și vrednicie a înălțat sufletul omenesc. L-a arătat mai cinstit decât toată lumea, căci a zis: »Ce va folosi omul de-ar dobândi toată și își va perde sufletul său? Sufletul nostru de aceea este atât de prețios, pentru că el este după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și are stăpânire peste toate lucrurile pământesti. El nu pierde când trupul nostru se pune în mormânt, ci trăiește mai departe, ca să-și primească răsplata faptelor sale, ce le-a făcut pe acest pământ, căci el este nemuritor și vecinic.

Știm cu toții, că lumea aceasta nu este alta, decât valea plângerii. Ori unde ne întoarcem, nu auzim alta decât suspinuri și vaiete, tânguiri și năcazuri. Se tângue bogatul asupra săracului, săracul asupra bogatului, stăpânul asupra slugii, sluga asupra stăpânului, cel slab și asuprit asupra celui puternic, încât nici unul nu este îndestulit cu viața sa. Știm și vedem, cât de anevoie se adună bunurile lumii acesteia și cât de îngrabă se pot sfârși; vedem, că nici apele râurilor nu curg așa de repede, cât de repede, cât de ușor se poate nimici fericirea, mărirea, bucuria și dulceața lumii acesteia. Totul este durere, nestatornicie și deșertăciune.

Și cu toate că știm, cât de înșălătoare și cât de trecătoare este lumea aceasta, totuși nici o grijă nu punem pe sufletul nostru. Sunt foarte puțini de aceia, cari ar întreba: ce ar putea face, ca să-și mântuiască sufletul lor. De multe ori se întâlnesc ei cu preoții lor, dar vorbesc despre țarini, despre neguțătoriile lor, despre boalele trupului, despre veștile războiului și nici odată nu vorbesc ei despre calea cum și-ar putea mântui sufletul lor. Grijă sufletului, între toate celelalte se lasă în locul cel mai de pe urmă, ca și când

FOIȚA „LUMINEI“

Cântec

Eu cred cu sufletul întreg
În vise și 'n iubire,
Eu cred în cântece și cred
În umeda-ți privire.
Însă mai mult ca 'n ori și ce
Eu cred în zarea albastră,
— Acea, care-a răsplăti
Și suferința noastră...

Livia Rebreanu

Văduva

Schiță orig. (Sfârșit)

Ilie Marin

Dar mama auzise vorbele tatălui ei.
Cum sta și privia la gândăcelul nevinovat
dela pieptul ei, și se păru gândul spus de bătrân
ca un fulger, care brăzdează întunerecul. Parcă ar
fi luat-o cineva de mână și i-ar fi zis: uite-l e
leit tată-său...

Pricepuse copilășul ce se petrece în sufletul
celelalte alăpta? Începu să miște mânuțele,

deschise ochii — privi în sus, spre capul aplecat spre el — încercă să se miște în scutece, să dea din picioare.

Ochii, gândi mama, ochii aduc cu ai lui. Mișcă din buze, dete un: țt, țt, țt, ca să-l mângăie. Copilul pricepu și — lăsând țăța din gură — începu să zâmbească, să râdă. Mbâ, mbâ — făcu el. Sărăcuțul gândi mama, ce e el de vi-nă? De ce să sufere el? Și cu cât se uita mai tare, cu atât i-se păreau asemănările cu cel mort mai limpezi. Născiorul — nu era el nasul bărbatului ei? — Și bărbia — n'avea ea ceva din bărbia lui?

Se ridică repede, puse copilul în leagăn, un coș legat cu frângii de grinda casei, îl desbrăcă repede, dând scutecele la o parte — apoi privi la copilășul gol, cu ochi flămânzi de dragoste. Copilul simțea că vrea să-l gingăsească cineva. Când se simți desbrăcat gol, începu să dea din piciorușe, încercă să-și ducă mâinile la gură și să gângurească.

E el! își gândi mama. El! Uite, chiar și semnul de sub-sioară — chiar și pe ăla-l are. Se aplecă spre copilul ei, pocni din limbă, între lacrimi, îl sărută pe pieptu-i grasuț și — ingenunchie în fața leagănelui. Parcă o silea cineva să ingenunchie. Ceva nevăzut.

Copilașul, ca un gândăcel de Mai, pus pe spate, urma să dea din mâni și din picioare și să se uite la mamă-sa... Mbâ, mbâ, mbâ, gângurea copilul.

— „O, dragu' mamii, drag“, zise mama „O să trăiesc! O să trăiesc! Pentru tine!“ și

începu să-l sărute lacom și furtunos, pe unde găsea loc, curgându-i lacrimile și scaldându-l în privirile ei de mamă nefericită și — fericită.

În pragul ușii apăru bătrânul, cu pipa în gură, cu capul întins, întrebător spre mamă și copil.

— „Mărie! Mărie!“

Mama n'avea urechi pentru chemarea lui. Își săruta copilul. Carne din carnea și suflet din sufletul bărbatului ei! Cine zicea că el e mort? Iacă, trăia mai departe în copilășul ăsta nevinovat, pe care are să-l crească mare mama și are să grijească de el ca de ochii din cap și are să-l vadă la gospodăria lui și are să-l sfătuiască când a fi bătrână, bătrână, ca — moșul da, ca moșul, care întreabă ceva... Acum simțea Maria Vecerzan că tatăl ei vrea să întrebe ceva.

— „...Da, tată“. Zise ea, neluând ochii dela copil.

— „Mărie — cormana dela plug e slabă de tot. — Nu mai taie brazda cum ar trebui. Să luăm alta“.

— „Să — tată“.

— „Să cumpere Ghiță, din oraș“.

— „Să — tată“.

— „Și — ai pus de mâncare pentru lucrători, Mărie?“

Maria Vecerzan se ridică de lângă copil. Acum își aducea aminte că are doi lucrători în „Miezuine“.

Știrile săptămânii

INVITARE LA ABONAMENT

sufletul nostru ar fi lucrul cel mai de nimica. Și câți dintre noi nu sunt încărcăți cu păcate grele, pe câți nu-i muștră cugetul faptelor celor rele și de le-am zice: acum e postul cel mare, astăzi e Mercuri sau Vineri, s'ar cădea să mergi la biserică, s'ascuți cuvântul lui Dumnezeu, de bună seamă ar răspunde: astăzi mă voi duce să văd părechea de, boi ce voesc a o cumpăra, sau mă găsesc să mă duc la târg, sau mă duc la pădure că am puține lemne, sau trebuie să merg la apărător să mă sfătuesc cu el în cutare treabă. Va se zică pentru toate cele lumesti căutăm și aflăm vreme, numai pentru mântuirea sufletului nu.

Cine ar fi dintre noi, care să zică întru inima sa: astăzi am căzut întru păcat, căci i-am tras săracului simbria, de aproapele meu i-am stricat numele cel bun cu defaimarea, sau că am mințit, asuprit și înșelat. Rari sunt astfel de oameni, cari grija sufletului să n'o lasă înapoia tuturor lucrurilor lumesti. Ba sunt unii, cari grija sufletului o lasă până la bătrânețe și abia atunci zic, că vor avea grijă de suflet, atunci, când stau cu sufletul pe buze.

Și de am avea mai multe suflete, ar fi alta, dar avem numai unul și dacă am pierdut pe acesta, am pierdut totul. De ne pierdem moșiile, casele, părinții, frații, copiii, mărirea și cinstea, iar sufletul nu l-am pierdut, n'am pierdut nimica, iar de vom avea toate acestea și ne pierdem sufletul, am pierdut toate. Să socotim, că nu e lucru așa ușor a ne mântui sufletul. Trebuie mare grijă să avem de suflet, de cu vreme să alergăm la spovedanie, cu lacrimi să ne pocăim, să lăpădăm mândria și trufia, să punem frâu poftelor spurcate. Pururea să gândim, ce lucru scump e sufletul nostru, că este neperitor și vecinic, și cât de înșălătoare și deșartă e lumea aceasta, care toată de am dobândi-o nu ne va folosi nimic, dacă ne vom perde sufletul nostru.

Preotul Vasilie

Sprîjiniți fiind de mii de cetitori și binevoitori în nizuința noastră de a răspândi lumina binefăcătoare a credinții și a învățaturii în pătura de jos a poporului nostru, viața foii „LUMINA“ este asigurată. Întemeiată pentru trebuințele Bănățului, ea străbate curând și în colțurile cele mai îndepărtate ale Ardealului, Bihorului, ba până și în Maramureș și în Bucovina. Dovadă, că lipsa unei foi religioase-culturale pentru popor s'a simțit atât de mult în biserică noastră. În cele trei luni, ce s'au strecurat, am arătat limpede calea, ce o urmăm. Dela această cale nu ne vom abate. Dragostea nețarmurită a plugarului român față de sfânta biserică și așezămintele ei și față de neamul său, ne însoțește în drumul nostru.

Deschidem deci cu 1 Aprilie nou abonament și rugăm pe toți aceia, cari ni-au trimis prețul foii pe 3 luni, să-și reînnoiască încă de cu vreme abonamentul, ca astfel să nu li-se întrerupă trimiterea foii. Abonații noștri vechi să lipească pe cuponul mandatului poștal fașia, sau să ne scrie că sunt abonați vechi sau noi.

Prețul gazetei nu-l ridicăm. El rămâne și în viitor:

Pe an	12 coroane.
Pe jumătate de an 6 „	„
Pe trei luni	3 „

Mersul războiului. Comunicatele oficiale ne aduc vestea îmbucurătoare, că puterile centrale au încheiat pace cu România. Nu cunoaștem încă contractul de pace, el se va publica numai mai târziu. Se vorbește, că Dobrogea o vor căpăta-o puterile centrale și nu Bulgaria. Ministrul de externe Czernin, ministrul Szterényi și secretarul de stat din Germania Kühlmann, precum și însoțitorii lor, s'au reîntors pe sărbătorile catolice acasă.

Luptele la frontul apusean se continuă cu îndârjire. Germanii înaintază biruitori, făcând până acum 75.000 prizonieri, și câștigând dela englezi și francezi peste 1100 tunuri. Pierderile ententei la acest front se prețuesc cam la un

pătrar de milion. Dat fiind numărul mare al soldaților, cari stau în luptă, precum și pregătirea lor cu diferite arme și muniții, lupta începută poate să țină încă luni de-a rândul. Tunul german, care pușcă drept în Paris dela depărtare de 120 kilometri, neliniștește zilnic populația, care se ascunde prin pivnițe, sau se refugiază în interiorul țării. S'a aflat, că planul de atac al germanilor a fost tradat englezilor din partea a două soldați lotharingieni, cari au trecut la dușman.

La frontul italian: asemenea au fost lupte crâncene. Iar în Rusia ministrul Trotskij n'are pace, începe iarăși să să miște și să organizeze armata. Intre bolșevichi și între japonezi au fost încăierări.

Cât pierde Rusia prin condițiile de pace.

În urma încheierii păcii s'au desfăcut de Rusia: Litvania, Polonia și Curlanda, cari vor dispune libere asupra afacerilor lor interne. Litvania se compune din ținuturile Minsk, Mohilev și Wittebsk. Sub Litvania propriaminte se înțeleg teritoriile Kovno, Vilna și Grodno. Populația e de 5 milioane 806 mii. Extenziunea e de 121 mii 840 klm². Polonia are o suprafață de 113,820 klm² cu o populație de 13 mil. 500 mii. Curlanda are întindere de 27 mii 286 klm² cu 798.300 locuitori. Pe baza paragrafului 6 al condițiilor de pace Rusia goleşte Ucraina, Estlanda, Livlanda și Finlanda. Frontiera Ucrainei dinspre Rusia încă nu e marcată. Să știe, că la noul stat vor aparține Kiev, Poltava, Cernigov, Charkov, Volhynia și Podolia și teritorul Cholm din Polonia. La Ucraina se mai calculează Rusia sudică, Chersonul, Jekaterinoslavul și ținutul Donului. În general teritoriul Ucrainei va fi din 620.947 klm² cu 34.965.300 locuitori. Suprafața Finlandei e de 373.600 klm² cu 3 mil. 241 mii locuitori. Estlanda cu 20 mii 248 klm² și 507 mii locuitori. Teritoriul Livlandei va avea o suprafață de 47 mii 30 klm²; numărul locuitorilor 1 mil. 744 mii. Paragraf 4 dispune de Ardahan și Kars. În urma subscrierii condițiilor de pace teritoriul Rusiei s'a micșorat cu 1 mil. 350 mii 436 klm², iar locuitorii cu 61 mil. 141 mii 100.

Majestatea Sa regele a cercetat locurile bântuite de foamete ale Boemiei. A fost primit prețutindeni cu mare însuflețire și a promis ajutor grabnic locuitorilor lipsiți.

Gerul din zilele trecute a stricat pomilor, cari înmuguriseră deja. În țara întregă au fost înghețuri.

Recvirarea porcilor slabi. Ministrul alimentației publice a dat poruncă, ca proprietarii să deie de bună voie până la 10 Martie a. c. porci slabi. Dupăce însă proprietarii au anunțat numai o parte neînsemnată de porci, ministrul a fost constrâns să ordoneze în țara întregă

— „Pus — da, nu, m'am uitat —“, dintr'o săritură fu lângă cuptor și se uită la oala, care clocotea.

Apoi — dându-și părul căzut pe față, la o parte — zise: „Și — tată să ne gândim de sufletul mortului“. Îi mai juca puțin fața, zicând acestea, dar privi la copil și urmă: „Să dăm slujbă la biserică, să-i facem pomană ca la un om cinsti, cum a fost...“

De unde-și ia femeia asta atâta tărie? se întrebă mirat moșul.

— „Da, fata mea, bine zici“, adaugă moșul.

Maria Vecerzan sta dreaptă în mijlocul odăii. Își netezi părul și fruntea, își luă cărpa 'n cap, mai aruncă odată ochii spre copil, pe care-l dete — cu o mișcare a mâinii — în grija bătrânului, apoi ieși, zicând cu un suspin ușor: „Mă duc tată la faica părintele, să-i spun ce să facă“.

Bătrânul a rămas singur cu copilul din leagăn. S'a așezat pe o laviță lângă el, a prins să-l legene, în timp ce razele soarelui se jucau printre florile din fereastră cu născiorul și cu părul copilului.

A stat tatăl Mariei Vecerzan câtă-va vreme, întrebându-se ce s'a întâmplat de s'a schimbat așa fiică-sa, apoi — pricepând — și-a lăsat capul în piept și a încercat să — plângă el. Dar nu putea.

A oftat odată din greu.

„Doamne!“ a zis el în sine, „Doamne! De ce nu mai luat pe mine în locul lui?“

Îi ardeau ochii. Așa de bine i-ar fi prins un strop de rouă în ei!

Plângea fără de lacrimi...

În sfârșit dete din cap și murmură:

— „Domnu'-a dat, Domnu'-a luat,
Fie numele Domnului binecuvântat...“

„Să nu mă vadă Măria cu capu'n pământ“...

Pe-afară se auzeau pocnetele biciului lui Ionică. Nu știa încă despre moartea tatălui său...

Moș Gheorghe

Terentiu Tripa

L'am văzut cum obosit, cu capul în pământ, mergea în urma plugului, tăind breazda neagră, neagră ca inima lui intristată. Era singur, și mersul legănat al plăvanilor par'că ținea seamă de bătrânețele bunului lor stăpân. Și știu, că dacă eram lângă tine, te-aș fi auzit suspinând de multeori, bătrâne bade Gheorghe... Iar plugul mergea și vărsa breazda...

Ai mai arat bătrâne! Te știu și eu. Erai voinic, de cari azi nu se prea văd umblând pe lângă pluguri. Țarina resuna la doina, ce ieșea din pieptul tău gol, plin de nădejde, căci în urma plugului se jucau doi copilași frumoși, ca raza soarelui, ce-i încălzia. Și plugul vărsa și atunci la brezde negre, mai altfel decât acum; la glasul tău îndemnător mergeau cu zor plăvanii, mergeai și tu, mergeai și nu mai oboseai, că'n urma ta rădeau și se jucau doi copilași cu

ochi negri, ca ochii tatălui lor. — Atunci am înțales și eu de ce-ți erau palmele bătute, și de ce, când isprăveai de aruncat sămânța în grasele brezde, ziceai un „Doamne — ajută“...

Și din copii ce-au fost, crescut-au doi feciori, cum rar se mai găsesc. Și au arat și ei, și au sămănat în locul tău bătrâne! Și tu'i priveai cu fală: ce propte ți-ai crescut!.. Și au început palmele să ți-se netezească, purtai cămașa albă ca zăpada, și în sfintele Dumineci, când te vedeam în scaunul tău de vechi biserică, în ochii tăi lucea îndestulirea....

Și ți i-au dus pe amândoi de-odată în ziua ceea dela sf. Ilie. Pe unul l-au dus într'o țeară, pe altul într'altă țeară străină, și cu amândoi s'a dus veselia inimei tale, seninătatea ochilor tăi, și tu ai rămas cu bietele lacrimi, cu părul cărunt și cu fruntea încrețită.

Și azi te văd iarăși, cum nu te-am văzut de mult, ținând de coarnele plugului. Sărmane moș Gheorghe! Iartă-mă, dar astăzi nu-ți mai șede bine în urma plugului! Ești cam adus de spate, și de vântul recoros ți-au învinețit mâinile slăbite. Razele soarelui nu te mai încălzesc, și ghiața de pe inima ta nu se topește.

Hais plăvan! și plugul ară și taie la brezde negre, negre ca inima lui intristată...

Sărmane moș Gheorghe cu fruntea încrețită!

Pag. 4.

recvirarea porcilor mai grași de 40 kilogr. Recvirarea îi privește numai pe acei economi, cari au mai mult decât 5 porci. Pentru trebuințele casnice și economice se poate reține, afară de porcii de prăsilă, pentru câte 4 membri de familie câte un porc.

Recvirarea untului. În comitatul Căraș-Severin s'a dat poruncă, ca untura să se recvireze prin miliție, întrucât populația nu va da de bună voie atâtă untură, cât se cere din comitatul nostru. Deci fie-care să deie de bună voie 1-4 kilogr. Nucile asemenea se vor recvira.

Numărarea poporului se va face în zilele de 16 până la 20 Aprilie. Tot atunci se vor conscrie și vitele cornute, oile, porcii, caii, precum și toate mașinile pentru lucrul câmpului. Numărarea o vor face primăriile comunale cu ajutorul învățătorilor.

Duminea nu se mai vinde carne proaspătă, afumată, pește ș. a.

Comisiunea despre vinderea și cumpărarea pământurilor. Comisiunea din Cluj, care aprobă contractele despre cumpărările și vânzările pământurilor, atrage luarea aminte a celor interesați, că în fiecare contract trebuie să se arate mărimea, precum și ramul de cultivare al pământului, ce se cumpără.

"Pomăria" este o societate pentru fiertul rachii și pentru valorizarea poamelor din jurul Orăviții. Și-a ținut adunarea generală în 28 Martie, înmulțind din venitele din anul trecut fondul de rezervă cu peste 30.000 cor. Fiecare proprietar de pruni poate să i fie membru. După un metru (20 litri) prune producătorul capătă 1 litru de rachiu de 20'.

Victoria este cea mai puternică bancă românească din aretul Aradului. Zilele trecute și-a prăznuit sub prezidenția vicarului episcopesc dela Orade, părintele *Roman Ciorogariu*, al 30-lea an de viață. Directorul acestei bănci solide este vrednicul bărbat al neamului, d-l *Sava Raicu*. Venitul curat a fost în anul 1917 de 404,859 cor. Pentru scopuri filantropice și culturale jertfește la an cam 10 mii coroane.

Carte bună a scos de sub tipar părintele Dr. Ștefan Cioroian dela Banat-Comloș cu titlul: *"Dor de lumină"*. Conține îndrumări și învățături folositoare pentru tot creștinul. O recomandăm cu căldură cetitorilor noștri. O pot procura cu 4 cor. 50 bani dela Librăria diecezană din Arad, sau dela cea din Caransebeș.

Lăudăm pe părintele protopop dela Timișoara Ioan Oprea, care împreună cu preoții tractului său, predică în fie care Duminecă și sărbătoare în biserica sf. Ilie din Fabricul Timișorii.

SE CAUTĂ UN ÎVĂȚĂCEL onest pentru croitoria de reverenzi, de ornate și de haine civile a croitorului ȘTEFAN RADONICI din CHICHINDA-MARE. Croitoria de reverenzi e o meserie rentabilă, deaceia o recomandăm și poporului nostru. A se adresa numitului croitor sau administrațiunii foii noastre. 1-3

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ din CARANSEBEȘ are trebuință de doi învățăcei din familie bună. Cum tipografiile sunt așa de bine plătiți, îndemnăm cetitorii noștri de pretutindeni, să-și deie copiii la această meserie. Vor fi primiți în condiții bune, ba Consistorul le va da și stipendii, dacă se vor purta bine. A se adresa la "Tipografia diecezană", sau la "Lumina" în Caransebeș.

Noul ajutor de război

IV. Conscrierea familiilor și procedura comisiilor de opinie.

Familiiile, cari se cred îndreptățite la ajutor se anunță la notarul cercual ori comunal, iar în orașe la funcționarul încredințat cu conscrierea, pentruca să fie luate în coala de conscriere.

Proprietar-editor: Dr CORNEL CORNEAN

Notarul e dator să compună despre fiecare familie o coală de conscriere. Compunerea acestei coale nu o poate denega dela nici o familie — afară de cazurile, ce urmează, — chiar și atunci, dacă crede, că vre-o familie n'ar fi îndreptățită la ajutor.

Despre acele familii, cari la ridicarea la valoare de drept a acestei instrucțiuni au deja ajutor, trebuie să se compună coală din oficiu, fără anunțarea lor.

Acele familii, care se anunță numai după trecerea alor 6 luni dela ziua morții, sau dela ziua, în care i s'a pierdut urma celui dus la oaste, sau numai dupăce acesta s'a reîntors în comuna sa, nu mai are nici o îndreptățire la ajutor. O astfel de familie nu poate fi luată în coala de conscriere.

În coala de conscriere se cuprind toate datele referitoare la starea de militar a celui dus la oaste (timpul în care a fost concentrat; trupa, căreia îi aparține, rangul etc.); ocupația lui civilă, apoi și suma anuală a venitelor (plată, chirie, adause, naturalii etc.), care le-ar avea el ori familia sa, cu toate că e concentrat.

Se cuprinde aci și averea nu numai a celui dus la oaste ci și a membrilor de familie, precum: casa, moșia, prăvălia, hârtiile de valoare, depunerile cari sunt proprietatea lor, apoi pământul și prăvălia ținute în arendă.

Insemnarea averii se face în chipul următor:

1. La proprietatea de casă se înseamnă numai numărul odăilor locuite, la casele date în chirie se înseamnă numărul locuințelor;

2. Estenziunea (mărimea) pământelor proprii, cât și a celor arendate se înseamnă în jugere catastrale;

3. Ducheana se arată după felul ei.

Ce privește venitele:

Dacă casa o folosește însași familia celui dus la oaste, venit anual după casă nu se pune;

Venitul anual al pământului se introduce în o singură sumă, ce se stabilește amăsurat ramului de cultivare, avându-se în vedere la statorirea venitului, împrejurările locale;

La prăvălii se introduce venitul anual curat.

Insemnarea sarcinilor:

Datoriile după casă, pământ ori ducheana se înseamnă cu suma lor totală;

Se induce și rata anuală de replătire a capitalului împrumutat, ori suma anuală a cametelor (intereselor), ce sunt a se plăti;

Hârtiilor de valoare li-se pune valoarea nominală, iar depunerile se induc cu suma lor, după acestea se arată și venitele anuale în interese.

În aceste coale se cuprind și numele acelor membri de familie, cari pot fi împărțâșiți de ajutor, arătându-se vârsta, legătura lor de înrudire cu cel dus la oaste, ocupațiunea și eventualul lor câștig separat.

În o rubrică se notează și suma anuală și lunară a chiriei, ce o plătesc familiile, cari locuiesc cu chirie.

(Urmează)

ECONOMIE

Îngrijirea fânațelor

Iuliu Vuia

Este păgubitor a lăsa pentru fânaț pământul cel mai slab, câtă vreme e știut, că fără nutreț bun nu avem vite bune, fără vite bune nu avem putere de muncă, nu avem gunoi și cu atât mai puține bucate.

Petru fânaț se cere pământ mai ravăn, decât pentru locurile de arat.

În timpul din urmă *lăcomia și lipsele economilor* a redus în chip simțitor fânațele, spărgându-le în măsură mare și prefăcându-le în pământ arător. În chipul acesta nu vom înainta economia; din contră o păgubim nespuse de mult.

Cel mai potrivit raport între fânațe și arături este, când fânațele fac cel puțin a treia parte din locul merit pentru arat. Numai în chipul acesta vom avea nutrețul recerut spre a susținea vite îndeajuns și cu deplină putere de muncă.

Pentruca fânațele să rămână în stare bună, trebuie bine îngrijite. Este știut, că mai toate fânațele noastre sunt cutropite de *mușchi*. Unde s'a întins mușchiul, acolo iarba seacă, căci de sub el abia mai dă ici coala câte un firicel, înecându-se cele mai multe sub țolul des al mușchiului întins peste ele, oprindu-le lumina și căldură de care au lipsă firicelele cele slabe ale ierbii.

Spre a stârpi mușchii din fânaț, trebuie să grăpăm primăvara de timpuriu fânațele cu *grapa de lanț*.

Grapa de lanț, care scoate fânațele din robia cea grea a mușchiului, este o unealtă economică alcătuită din zale grele cu colți țapeni în sus și în jos. Fiind ea din zale e mișcătoare, îndoindu-se după trebuință peste dâmpuri și prin gropi; și pe unde trece, trage cu ghiarele sale mușchiul. Când se adună prea mult mușchi încât se înneacă, ridicăm grapa cu colțuri și culegem mușchiul. Mușchiul îl adunăm grămadă și îl aprindem. Dacă nu avem grapa de lanț, atunci grăpăm fânațul și cu grapa cu *colții de fier*.

Fânațele se cultivă și prin stârpirea plantelor rele, ca: laptele cânelui, scăieții, spinii, tuțele de răchită ș. a. Mușinoaiile și furnicari, cari împiedecă cositul, precum și creșterea ierbii trebuie risipite primăvara cu ajutorul ghlăului de fânaț.

Fânațele *trebuesc gunoite*, dacă voim să ne aducă rod din destul. E bine să răsfirăm toamna cenușă de lemne pe fânaț, ori să cărăm iarna gunoi putred, iar primăvara să-l greblăm. Este neprețuită zama de gunoi, mestecată cu apă.

Fânațele *trebuesc și udate*, conducând toamna prin canale mici — apa vre-unui râu sau izvor prin etc.

Vitejii noștri luptători, cari s'au reîntors de pe câmpiile Italiei, vor ști să ne spună ce minuni fac Italianii în cultivarea fânațelor prin conducerea canalelor peste întinsele lor livezi. Nu mai puțin de 8 ori cosesc Italianii pe an fânațele lor.

Dacă fânațele sunt pline cu apă, scurgem apa prin mici șanțulețe.

Fânațele se cosesc atunci, când cea mai mare parte a plantelor a înflorit, căci numai atunci câștigăm fân mult și bun. Dacă vom cosi prea timpuriu, căpătăm fân puțin și slab, iar dacă-l cosim prea târziu, căpătăm fân mult, foarte sărac în materii nutritoare și fără gust. Cu uscatul fânului trebuie să grăbim, ca acela să se uște cât mai curând.

Fânul cosit se resfiră numai decât, ca să se uște mai curând. Deorece prin întorsul prea des se scutură frunzele și florile, cari sunt cele mai prețuite pentru fân, iar fânul își pierde culoarea verde, de aceea trebuie să întorcem fânul cât mai rar. Fânul trebuie întors decomun dimineața și seara, când nu se frânge.

Să ne ferim a pune fânul în claie înainte de a nu fi bine uscat.

Calendarul săptămânii

Martie

Mărțișor

Zilele săptămânii	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	22	Sf. m. Vasilie preotul (363).
Vineri	23	Cuv. m. Nikon (296).
Sâmb.	24	Înainteprăznuirea Buna-vestiri.
Dum.	25	(+) D. 3. d. post, a crucii. Buna-vestire.
Luni	26	Sf. arhanghel Gavril.
Mărți	27	Sf. muceniță Matrona.
Merc.	28	Înjumătățirea postului.